

SZAPPANOS GÁBOR

Niszüroszi kaland

A világoszöld angyalcábabőr-henger ott ringatózott a vörösborral elegy tengervízben, a hajó gyomrában.

Mikor lementem a raktérbe, már nyakig ért a víz, és alig láttam a félhomályban. Ám éppen akkor, amikor leértem, a kis egyvitorlás görbe járművem az oldalára billent az alattomos sziklán, ahol léket kapott, s a most rézsútosan fölém magasodó csapóajtón át vigasztalan szürke fény hatolt a raktérbe, és a legtávolabbi zugban megpillantottam a tomboló elemekkel, a keservesen nyikorgó eresztékekkel mit sem törődve nyugodtan lebegő hengert.

A nemrég víz alá került amforákból gomolygott elő a tengervízbe a nehéz, sötétbíbor lúdi bor, a knósszoszi uralkodó által rendelt édes csemege, s nekem eszembe jutott, hogy ha úgyszólván meg kell halnom, talán kellemesebb a szőlő levébe fúlni, mint sós tengervízbe.

Az orkán most még bőszebben zúgott, a hajó is egy kicsit tovább dőlt, a hullámok még hevesebben ostromolták a sokat próbált deszkákat. A veszéllyel nem törődve, a boros vízben odaúsztam a tat alatt zöldellő hengerhez, boldogan megragadtam, és sietősen visszaeickéltem vele a nyíláshoz. Felnyújtottam Hermipposznak, az odafönt várakozó kormányosomnak, akiből csak a nagy, őszes szakálla meg a világító szemefehérje látszott, majd magam is kimásztam nagy nehezen. A rúttól megdőlt fedélzeten belekapaszkodtam az árbocrúdba, és riadtan körülnéztem. A kormányos nem volt sehol! Ó, szent égilakók, hű társam csak nem merült a hullámsírba a kincsemmel együtt?! A mérgeszöld tengeren piszkosfehér tajtékokat korbácsolt a süvítő szél, s bár még nem nyíltak meg az ég csatornái, én mégis menten csuromvizes lettem, mert a felcsapó habokat a vihar permették zúzta. Reményem nem sok maradt, hogy élve viszontlátom Hermipposzt – a hatalmas kormánylapát nyele a hullámmozgást követve elhagyatottan lendült jobbra-balra –, a két tengerészemről már nem is beszélve: az egyik, Kritobolosz a keresztárbocról zuhant a vízbe a vitorla kurtításakor, a másik, Eumasztasz Kritobolosz után ugrott, hogy kimentse. Ahogy ott álltam az árbocrudat ölelve, s néztem észak felé, ahonnan gömbölyűre duzzadt orcával fújt Boreasz, a vízben tucatnyi feketésszürke árnyat láttam elsuhanni, majd kisvártatva ismét, ugyanabból az irányból, s íme, ezúttal az egyik árnyon kormányosom lovagolt, egy másikon Eumasztasz, a harmadikon pedig Kritobolosz. Hermipposz egyik kezével a cábabőr-hengert tartotta, a másikkal valami vízből kiálló, ívelten hátrahajló dologba kapaszkodott. Megint eltűntek a szemem elől, majd amikor újra fölbukkantak, a sötétszürke árnyak alabástromfehérré változtak, leszámítva azokat, amelyeken három társam lovagolt.

Delfinek! A hátukra fordultak, hogy lássam világító hasukat. A hajó körül tett újabb forduló után lelassítottak előttem, visszasötétültek, és a hozzám legközelebb eső jószág megriszálta hátát. Óvatosan rámásztam, s belekapaszkodtam hátúszójába. Hermipposz a hengerrel integetve üdvözölt a megmenekülésem alkalmából, ám hirtelen egy roppant erejű széllel kikapta kezéből az értékes tárgyat, és jó néhány lábbal odébb a tengerbe hajította. Az egyik delfin, alighogy a henger a vízbe esett, hosszúkás orrával földobta, mint dühös

vadkan a nekitámadó vadászebet, s a kincs pörögve szállt a levegőben, majd amikor visszahullott, újabb delfin lendített rajta egyet, s így szállt egyik játékos orról a másikra. Mindeközben a négy hajótörött sebesen száguldott déli irányba, a Rodosz és Kréta között félúton fekvő Karpatosz-sziget felé.

A vihar megelőzött bennünket, a felhők a sziget fővárosa, Niszürosz mögött tornyosuló hegyek gerincén fennakadva végül lezúdították terhüket, s a felforrósodott lejtők gőzölgése még a súlyos, vastag esőfüggönyön is átderengett. Mielőtt delfinháton megérkeztünk volna a partra, a dagadó fellegek mögött egy helyütt már kiderült az ég is, és türkiz fényben pompázott. Ilyen szépségesnek láthatja a halandó isten szabad égét, ha valaminő csoda folytán visszatér az alvilágból.

Miután megmentőink épségben partra tettek bennünket, mindnyájan hálásan elbúcsúztunk tőlük: mindnek sorra megszorítottuk az orrát, majd útjukra engedték a mosolygó állatokat, akik valami phrüg dallamot énekelve vetették bele magukat a habokba, s víg szökellésekkel iramodtak tova.

Ekkorra a nap is kisütött, s a sós páratengerben főbe kólintott a fullasztó hőség. A parti füzek alatt röviden megpihentünk, a szerencsétlenség meg a vihar mindönket megviselt, társaim olajos bőrén apró vízpermet- és kövér izzadságcseppek gyöngyöztek. Aztán fölkerekedtünk, és megindultunk az öt-hat sztadionra fekvő Niszüroszba. Nem szóltunk egymáshoz, nem volt mit mondanunk: ha az istenek így rendelkeztek, bele kellett nyugodnunk balsorsunkba, nekünk is meg a knószoszi borisszáknak is.

Mire beértünk a város kikötőjébe, már elállt a szél, ragyogott minden, a hullámtörő sziklák mentén pedig a hullámok és az eső által habosra korbácsolt kikötői mocsok fehérlett. Közeledtünkre sirálysereg rebtent vijjogva a magasba az olívaolajos vízben rothadó hínárról és az ezüstlő haltetemekről. Szeretem e kikötői bűzt: amikor nagyobb megpróbáltatások után partra teszem a lábam, a biztonság levegőjét jelenti számomra. S mivel ez a bűz mindenhol egyforma – Egyiptomban, Anatóliában, Krétán és a Kükládokon –, bárhol szállok is partra, úgy érzem, mintha hazaérkeznék.

A napisten lovai tikkadtan poroszkáltak pályájuk legmagasabb pontja felé, a bakon kornyadozó Hélios unottan pergette az ujjai közül a parányi aranyrögöket, amelyek – mielőtt a tenger fenekére süllyedtek volna – ezernyi szikrát vetettek a víz színén. A parttól nem messze néhány kisebb vitorlásból a halászok a vizet merték. Távolabb, a kikötőn túl valamelyik olümposzi isten szentélyének timpanonja emelkedett az alacsony házak lapos teteje fölé.

Lassan beértünk a piactérre. A kofák már előkászálódtak ponyváik alól, amelyek alá ez eső elől bújtak. A zöldség, gyümölcs, kecskesajt és mindenféle tengeri herkentyű ott pompázott az asztalokon. Eumasztasz az egyik asztról elemelt egy jókora lepényhalat, és csak úgy nyersen falni kezdte. Az árus elkerekedett szemmel bámult, száját tiltakozásra nyitotta, de egy szót sem szólt, merthogy Eumasztasz hat és fél láb magas, hatalmas testű óriás volt, aki Théra szigetén tavaly az évente megrendezett súlyemelő-bajnokságon fölemelt egy tizenhárom talanton súlyú, tojás alakú trachitkövet. Ha meg az árus netán Kritoboloszra nézett, rajta is rajtafelejtette a szemét, mivel ő messze földön híres volt apollóni szépségéről: most fáradt és izzadt volt ugyan, kékesfekete haja csatakos, fürtjeit letapasztotta a tengeri só, amely kezdett kicsapódni rajtuk, de még így is lenyűgöző látványt nyújtott. Vonásait és alakját bármelyik égilakó megirigyelhette volna. Hermipposz kopasz fejével és őszes szakállával olyan volt, mint egy szent bölcs, pedig nem volt egyik sem, csak öreg. Hogy aztán az én ábrázatom milyen, nem tudom, a tengeren nem azzal vagyunk elfoglalva, hogy réztükörben nézegessük magunkat.

Ballagtunk hát tovább, át a piactéren, amely a kikötővel szemben egy szélesebb útba torkollott. Egyszer csak éktelen lármára leszünk figyelmesek, majd egy nyitott ajtón át először kiröpül egy bronz ivókupa, és zörömbölve körbegurul a durva kövezeten. Pár pillanat múlva meg egy vörös képű ember követi, a madarak röptét utánozva, de tüstént meg is lakol hübriszéért: a járdára zuhan, beveri a fejét, amelyből kiserked a vér.

– F...f...fojed vinom pi...pi...pafo, cra...cra – krákogta – carefo.

– Mit mond ez? – kérdezte a lusta agyú Eumasztasz érces hangján, amelytől még Hadész kapui is megremegnek.

– Mit mondasz, jó ember? – tolmácsoltam az óriás kérdését a kipenderített korhelynek, akinek a feje lángolt a pirosságtól. Nem tudtam eldönteni, hogy ez a szín a rengeteg megivott bornak, a perzselő napnak tulajdonítható-e, avagy bőre természetből fogva ilyen. A vére pedig éppoly sötét és lomha folyású volt, mint azé a knósszoszi bikáé, amelyik az egyik beavatási bikajáték közben, melyen mint tiszteletbeli udvari szállító magam is részt vettem, megunta a szarvait megragadó és kecses félkörívben a hátára lendülő hajlékony atlétákat, megvadult, és államalapító szent állat létére vérét kellett ontani, mert nekitámadt a királyi emelvénynek, és azzal fenyegetett, hogy megöli Kréta fejedelmét.

– Azt mondtam, komám, ho... hogy „ma bort iszom, ho... holnap nem leszen”. Türszénoszul, az anyanyelvemen.

Eumasztasz ekkor megállt a korcsmaajtóban, s a szűk nyílást csaknem betöltötte irdatlan tömegével. Odabent azonnal csönd lett. Na, ez pár napig nem teszi ki innen a lábát, gondoltam. Ha egy tengeri út után beveszi magát egy korcsmába, nem jön ki egyhamar.

A mandulaszemű, kerek kobakú és duzzadt szájú türszénosznak a jelek szerint jót tett a friss levegő, kissé józanodott, megkísérelt föltápászkodni, amihez azért elkélt némi segítség. Valahonnan került egy tiszta gyolcsdarab, azt a sebére szorította.

– Hol lakol, barátom? – kérdeztem újdonsült ismerősünket.

– Odafönt, ni, a város legmagasabb pontján van a fogadóm – mondta összefüggően. – Látom, idegenek vagytok, szálljatok meg énnálam.

Társaságunk egy fővel csökkent, amikor Eumasztasz alakját elnyelte a sötét négyszög, de itt volt nekünk Bakle, a pityókás türszénosz.

Aplu, Fufluns, Nethuns
S ti többi istenek,
Szeretem a jó bort;
Hát meg ne vessetek!

– gajdolta borízű hangon, ahogy folytattuk utunkat fölfelé, a fogadója irányába.

Hajh, rövid az élet,
S az élvezek édesek,
Aztán jön egy leány,
S amoda átvezet...

Alighogy Bakle befejezte, női viháncolás hangjai ütötték meg a fülünket. Nem is kellett megnéznem a mellettünk álló szürke ház sarokkövébe vésett rombusz alakú jelet, hogy tudjam: a legősibb mesterség űzői lagnak itten. Kritoboloszra pillantottam, aki szórakozottan csavargatta fekete fürtjeit, s Erósz íját formázó szája szögletében élvezeteg mosoly bujkált. Már láttam, hogy ismét kevesebben leszünk, mert ha százsztadionos körzetben van egy bordély, Kritobolosz vakon is odatalál. A fiú karon ragadott, és unszolt, hogy én is vegyem ki a részem

a zsenge húsok élvezetéből. Teljesen elcsigázott az út, nem volt kedvem hozzá, de Kritobolosz beráncigált. Mindegy, gondoltam, úgyis hamar elszakítják tőlem.

Úgy is lett: mihelyst beléptünk, hárman is nekiestek, mindegyik lány magának akarta, negédesen udvaroltak neki, ígérettek, hogy minden vágyát teljesítik, s egymás szavába vágva biztosították, hogy a második menettől kezdve elengedik a fizetséget.

Miközben ők a szépséges fiút ostromolták, én körülnéztem a kéjlakban. A legócskább kikötői bordély volt: a fülkék apró cellák, ajtó nincsen rajtuk, csak egy mocskos, áttetsző függöny fedi el az ablaktalan, fülledt helyiségben lihegőket. Minden ajtónyílás fölött kicsiny festmény, valami hatodrangú képíró műve: mindegyik egy-egy párzási pozitúrát ábrázol; a zsvajgó kikötőben megforduló tengerészek, barbár nyelveken beszélő népek fiai csak ráböknek a szolgáltatás kívánt módjára, és már lépnek is be egy üres fülkébe.

Csömcögés, vihogás, nyögés, dörögés, szörványos cuppanás hallatszott, egymástól elváló, verejtékben úszó testek nyámmogó hangja, a forró levegő nehéz volt az áporodott izzadság-, kéj- és ürülékszagtól (az árnyékszék ott magasodott a fülkék közti szűk folyosó végében), csak egy kis áloé-, mirha- és szantálfaillat tette elviselhetőbbé. A lustán lengő függönyök mögött hol egy fénylő phallosz derengett föl a félhomályban, hol egy széles, tűzpiros száj, hol egy fehéren villogó, sóvár szempár.

Mielőtt a lányok ízekre szaggatták volna Kritoboloszt, egy távolabbi helyiség függönyét félrelebbentve előbújt egy már legalább ötvenöt nyarat megért nőszemély. Sárga, aszott testén csüggeteg melle csaknem a köldökéig lógott, s életunt akhájok zsíros ujjai által egérszürkévé fogdosott gyolcs ágyékkendője egy minden bizonnyal taplószárazzá szikkadt vatrantyút takart.

Erélyesen közbelépett, mire a lányok szétrebbentek, majd mézesmázosan bocsánatot kért Kritobolosztól a túlságosan heves fogadtatásért, és azt mondta, hogy rögtön idehozza neki a ház leggyönyörűbb és leghamvasabb teremtését.

– Hé, Melissa, mássz ki az alól a disznó alól!

Kiléptem a fényre; a bordély tövében az árnyékban Hermipposz hortyogott a daloló Bakle vállának dőlve.

Aztán jön egy leány,
S amoda átvezet...

Hirtelen szörnyen megrémültem: nem tudtam, hol a cápabőr-henger. Egészen megfeledkeztem róla; felráztam a vén Hermipposzt, de nála nem volt. Akkor vettem csak észre, hogy a khitónom alatt, a szívem fölött görcsösen szorongatok valamit. Hála az égieknek! No, indulhatunk.

– A Moirák csapják rád a szarkofágfödelet, Bakle! Mi vagy te itt, díszvendég, aki csak ki-kiruccan a városba, amikor épp kedve szottyan rá?! Te *Kirké barlangjában* múlatod az időt, disznóvá aljasodsz, hogy aztán szégyenszemre kihajítsanak... Mi meg itt a lányoddal húzzuk az igát, mint az állat?! Alina alig győzte fölhordani a bort a pincéből a vendégeknek, én meg csak főzök, főzök...

A terebélyes asszonyság a kormos konyhában a nyílt tűz fölött lógó jókora herepfedényben kavargatott valami fűszerszámos kását, egy másik edényben fogolyleves rotyogott, mellette a forró kőlapon tintahalak és apró rákok sülték. Egy szolgálólány az asztalnál zsenge szőlőlevelekbe darált kecskehúst töltött.

A visszeres és szőrös lábú háziasszony megfordult, és dühösen Bakléra meredt. Vénusz – vagy akár csak Héra – arcvonásait egyik szobrász sem mintázta volna róla, széles testéhez képest igen keskeny, hosszúkás feje volt, nagyon közel ülő, fekete szemekkel, pici orral,

fekete haja dús, hullámos tincsei úgy mozogtak, mintha önálló életre keltek volna – akár egy fészekalja kígyó. Vagy csak a kikötőre néző ablakon át betévedt szél incselkedett velük?

Bakle, hogy disznóságáról elterelje a figyelmet, mint knósszoszi borkereskedőt mutatott be a feleségének, akinek az ábrázata ettől némileg megenyhült, s utasította férjét, hogy vezessen föl engem a legjobb emeleti szobába.

Miután az ájulásszerű alvásból fölserkentem, lementem az ivóba. A csigalépcsőn egy árva lélekkel sem találkoztam – mintha sírkamrába szálltam volna alá. Bakle ott bóbiskolt bánatos képpel az egyik hosszú faasztal végében, előtte ivócsésze, félig borral. Feje egyre lejjebb ereszkedett, majd az asztallapra koppant, s erre fölriadt. Mikor meglátott, kicsit földerült az arca, s mintha segélykérően nézett volna rám.

Odahívott, hozott egy teli csészét, elem tette, majd megkérdezte, mi hír napkeleten.

– Egyiptomban Hatsepszut királynő elköltözött Ozirisz birodalmába, s veje, Thotmesz azonnal büntető hadjáratot indított a hikszoszok ellen. Huszonkét esztendeje fortyogott benne a düh az ország megszállói ellen, de, mint tudod, erős kezű anyósa inkább Egyiptom gazdasági felvirágoztatásán fáradozott, nem pedig a hikszoszok megleckéztetésén. Úgyhogy vége a nyugalomnak, a Vörös-tenger hamarosan nem csak névleg lesz vörös... De kit érdekel a politika? Beszéljünk fontosabb dolgokról. Ide hallgass, Bakle, mikor jöttem lefelé a szobámból, egyetlen fehérnéppel sem találkoztam, a konyhában semmi mozgás, mi történt? Mindenkit egyszerre küldtél kimenőre?

– Dehogy küldtem... Mentek maguktól, engem meg se kérdeztek. Nekem ilyenkor hallgass a nevem...

– Miről beszélsz?

– Nem kimenőről van itten szó... Velük ment a drágalátos feleségem is. Annak a sárkányfajzatnak meg igazán nem én mondom meg, mikor hova mehet. Szörnyűséges dolgok történnek itt, komám. A görögök mindig azzal büszkélkednek, hogy ők a legműveltebb nép, pedig ha tudnád, hogy ma éjjel mi folyik majd a város fölött magasodó hegyekben, a dús lombú tölgyek alatt...

– Égek a kíváncsiságtól, Bakle.

– Barátom, a feleségem, mint magad is hallhattad, megrótt, amiért lementem a városba és egy kicsikét felvidultam a korcsmában. Tudod, hogy van ez... Az ember híreket hall, találkozik ismerősökkel. A lényeg nem az ivás. Nem kívánhatja, hogy folyton az ő szőrös lábában gyönyörködjem, hogy szerelmesen elmerüljek hideg hullópillantásában.

Bakle húzott egyet a csészéből, keze fejével megtörölte száját, majd folytatta.

– Ha most fölmásznál a háztetőre, a város felől ezernyi fáklyaláng alkotta tűzkígyót látnál araszolni a hegyoldalban, majd lassan elveszni az erdő sűrűjében. Nők vonulnak ott, tisztas családanyák, feleségek, fiatal, hamvas, kényeztetett leánygyermek, szigorúan fogott, szűz szolgálók... Ha hiszed, ha nem, ezek a nők ma este több bort fognak meginni, mint *Kirké barlangjának* a korhelyei egy egész esztendő alatt. Amikor az én ittlétem során az első ilyen esemény történt, mit sem sejtve nekiszegedtem a kérdést a pirkadatkor hazaérkező feleségemnek, hogy mit művelnek odafönt, mire villámló tekintettel otthagyt. Tudod, milyen az, amikor egy kígyó szeme villámokat szór? Hát ne tudd meg... Érdekes: búzlott a bortól, mégsem volt részeg. Egy csöppet sem. Ugyanez volt a helyzet a szolgálólányokkal is. A következő hónapokban a feleségem meg az összes többi nő hallatlan lendülettel végezte a munkáját, mintha ott a hegyen feltöltődtek volna valamivel. Bizonyára nem csak borral, hiszen annak hatása hamar elillan. Hiába próbáltam bármelyikükből is kihúzni valamit, hallgattak, mint a sír. Rimáncodtam, fenyegetőztem. A feleségem végül megelégette a szüntelen kíváncsiságomat, és rám ripakodott, hogy ne kérdezősködjem az istenek dolgai felől, ha

nem akarom elveszíteni az eszemet, s nem akarok zavart elmével tébolyogni a világban. Én nem az istenek dolgai felől kérdezősködtem, hanem az asszonynépségei felől... Ezt azonban már csak magamban tettem hozzá, mert rettenetesen félem az isteneket, s hogyha valaki velük fenyegetőzik, azzal engem Hercle oszlopain túlra tud úzni. De az ember képtelen kibújni a bőréből, s a félelem elültével ismét furdalja a kíváncsiság. Velem sem volt ez másként, egy esztendő múlva, amikor újra eljött a nők eme titokzatos ünnepeinek a napja, elhatároztam, hogy meglesem őket, mit művelnek odafönt; mi az, amit nekem nem szabad látnom. Az esemény előtti hetekben teljes közönyt színleltem, rendesen végeztem a dolgomat. Pedig lett volna okom félni, ugyanis két nappal az előtt a bizonyos éjszaka előtt hatalmas vihar kerekedett délről, a hegyek felől, ami még önmagában nem lett volna rossz előjel, de szörnyűséges villámlás is kísérte, márpedig a mi szent könyveink szerint a déli égbolton felvillanó villám baljós jelenség... Egy szó, mint száz: éjfélkor, mielőtt a feleségem, lányom meg az összes nőszemély a házamból fölkerekedett, és csatlakozott a többi niszüroszi asszonyhoz, én színleg lefeküdtem aludni, de mihelyt elhagyták a fogadót, sebtében felöltöztem, s amikor menetük a hegyekbe indult, az éj leple alatt utánuk lopóztam. A város fölött van egy erdei út, amely meredeken kanyarogva vezet föl a hegyerincre. Azon haladtak, mindegyikük kezében zsarátnok. Kísérteties látvány volt; ahogy ott botladoztam utánuk a kövekkel és emberderék vastagságú gyökerekkel teli ösvényen: a csillagoknak aznap éjjel mintha szívük lett volna, úgy lüktettek; kitágultak, összehúzódtak, fellobbantak, kihunytak, a fáklyások menete pedig mintha egy eget ostromló had lenne, vagy pedig mint egy furcsa csillagsereg, amely portyára indul a Nagymedve ellen... aztán egyszerre csak azt veszem észre, hogy a menet eleje kezd elfogyni, mintha fölfeslett volna az éj kárpitja, s elnyelte volna őket valami ismeretlen magasság – aztán rájöttem, hogy eljutottak a hegyerincre, s most lefelé folytatják útjukat a hegy túloldalán. Egyre tömörebb sötétségen keresztül vitt az utam, a sötétség szinte tapinthatóvá lett, legszívesebben kettéhasítottam volna egy hatalmas bárdal. A zsarátnokok sárga lángjának emléke kékeszölden izzott az agyamban, rémisztő lidércfény gyanánt...

Bakle elmerengett egy percre, én meg egészen megrettentem, mikor valami selymes lehetetet éreztem a tarkómon. Az éjszakai szellő volt, amely az ablakon át az ivóba szökött. Mellettünk a falon két emberforma árnyék mintha huzakodott volna: a sarokban egy kis kőpárkányon kétalakos szobrocskát pillantottam meg, egy talányos mosolyú, eszményi idomú nőalakot, aki egy álmatag arckifejezésű, mezítelen férfit vonzolt kézen fogva maga után. A szobor előtt mécses, a benne égő lángnyelv reszketett, majd sercegve kihunyt. Bakle egy másik mécsesből, egy hortyogva alvó vendég asztaláról fidibusszal tüzet hozott, és újra meggyújtotta. Aztán folytatta elbeszélését.

– Ahogy közeledtem a gerinchez, megszűnt a vaksötét: a fák koronája itt-ott vörösesen derengeni kezdett; aztán amint fölértem, mozgalmas kép tárult a szemem elé: hatalmas völgykatlant láttam, melyet minden oldalról hegyek öveztek – mint valami gigantikus színház, olyan volt. A hegyoldalakat, egészen le a völgy aljáig – egy-egy szórványos sziklatömböt leszámítva – sűrű erdőség borította, akárcsak azt a helyet, ahol én lapultam, s egy vastag fatörzs mögül kukucskáltam. A völgy alján hatalmas kerek tisztás, rajta elszórtan fák, bokrok.

Velem átellenben, valamivel a tisztás fölött nagy szájú barlang tátongott, a fáklyások menete oda vonult. Mielőtt bementek volna – idősebbek és fiatalok egyaránt –, egy halomba ledobták magukról a ruhát, amiben jöttek, s mezítelenül léptek be. Mindnyájan valamilyen vadállatbőrrel a kezükben jöttek ki, amit aztán odakint öltöttek magukra. Volt, akinek medvebunda jutott, másoknak farkasbunda, megint másoknak bikabőr – s mindegyikük hozott egy meglehetősen mozgékony övet is odabentről: egy élő kígyót. Érdekes volt elnézni, ahogy ott ügyetlenkedtek az új göncök fölvetelével: maguk a bőrök is különböző méretűek voltak,

akárcsak a lányok, asszonyok, akik magukra vették őket. Egy-egy kisebb medve feje a terebélyesebb asszonyságok megereszkedett ülepét nyaldosta, a kicsiny leánykáknak viszont a szűzies, fehér bokáját. Miután magukra öltötték a bőroket, felövezték magukat a tekergő kígyókkal, amelyek láthatóan teljesen ártalmatlanok voltak, még csomót is kötöttek rájuk. Aztán egy asszonyság elé járultak, aki a fejükbe repkénykoszorút nyomott, a kezükbe meg egy botot, a csúcsán fenyőtobozzal. Akárha katonákat fegyverezne föl...

Ekkortájt nyomhatott el a buzgóság engem; hogy mikor, azt nem tudom megmondani, mert az álomom mintha pontos folytatása lett volna a valóságnak – már ha a csodák szakadatlan sorozatát a valóság folytatásának tekinthetjük... Hiába, rég volt már a reggel, a fogadóban sűrögtem-forogtam egész álló nap, délután meg beállított egy utazó, aki hozott magával három amforányi „Hajnali harmatot” – ez egy szamoszi fehérbor. Azt mondta, ő sohasem iszik mást, más borokban nincs bizodalma, ráadásul soha nem is ivott még ennél jobbat. Elárulta, hogy pitymallatkor szüretelik a szőlőt, amikor a hamvas szemeken még ott gyöngyözik a harmat, a holdistennő könnye, aki azért búslakodik éjjelente, mert örök szüzességre van ítélve, és nem ismerheti meg a szerelmet. Ezért ez a bor, amellet, hogy remek illata van, lágy és testes, olajosan sűrű, a színe mint a mézé, s a torkot bársonyosan simogatja, ellenállhatatlan vágyakat is ébreszt az emberben – ha másra nem is, arra mindenképp, hogy még többet igyék belőle... Elég az hozzá, hogy nem sajnáltam magamtól a nedűt, mivel a vendég sem sajnálta tőlem, úgylát meglehetősen gyakran néztem a csésze fenekére. Részeg ugyan nem lettem, de egy kicsit megnyomott, és odafönt a hegyen, bármilyen különös látványban volt is részem, elpilledtem kissé, és elszenderültem...

Álmomban úgy képzeltem, hogy ezek a tobozcsúcsos botokkal fölfegyverzett asszonyok ittak már a Hajnali harmatból, ugyanis oly türelmetlenül szomjúhoztak a borra, hogy mihelyst megkapták egyenbotjukat, a legközelebbi sziklához csörtettek, fehér nektárt fakasztottak belőle, s aláfeküdtek, úgy vedelték. Úgy itták, mint libüai főveny az esőt. Olyan áhítattal adták át magukat ennek az élvezetnek, hogy kezüket-lábukat is szétvetették – akárha egy ellenállhatatlanul szép és hatalmas isten lepte volna meg őket szerelmével. De mivel a közelben egyetlen férfiszemély sem volt található, a bortól megrészegült asszonyok egymásra fanyalodtak, a sziklák tövében föltárták egymás szemérmét, és olyan dolgokat műveltek, amiket a jóérzés tilt megemlítenem. A barlangból mint valami kifogyhatatlan kelléktárból egyszer csak előbukkant egy hatalmas phallosz is, hogy miből volt, nem tudom, mindenesetre rendkívül élethűnek tetszett. Csaknem ember nagyságú volt, s alul egy hosszú, vékony rúdra tűzték. A jelképet tartó farkasbundás fiatal leányzó kivonult a tisztás közepére, meglengette a rudat, mire a lesboszi gyönyörökbe bódult nők feltápáskodtak egymásról, az állatbőrt összefogták a kéz izzadságától izsamós hasukon, szorosabbra húzták a derekukon a csúszómászót, kézbe vették botjukat, és vad szökellésekkel a tisztás közepén termettek. Ott a nők sorra egy-egy korty mézes tejet fakasztottak a földre fektetett phallosz oldalából a toboz hozzáérintésével – mivel hatalmas méretű jószág volt, nyolc-tíz nő fért el egyszerre mellette: olyanok voltak, mint a szopó kismalacok az anyakoca mellett. Honnan tudom, hogy mézes tej volt, amit ittak, kérdezhetné. Merthogy álmodtam, s az álomban nincs kétely, csak bizonyosság. Közben sípokkal, dobokkal, fuvolákkal, cintányérok, kereplőkkel és zúgattyúkkal fölfegyverzett zenésznők gyülekeztek a phallosz körül. Miután mindenki illette ajakával a phalloszt, a niszüroszi asszonysereg sok kisebb csoportra oszlott, s néhány zenész kíséretében mindegyik megindult – egyelőre a legnagyobb csendben – az erdős hegyoldalakra. Csak mikor a fáklyások már majdnem fölértek a gerincekre, zendítettek rá a zenészek, mind egyszerre. Sasok, baglyok, sólymok meg kisebb madarak kaptak szárnyra, és nyugalmasabb ormok felé repültek. Az emlős vadak azonban kénytelenek voltak lefelé menekülni. Kisvártatva a tisztás szélén fölbukkantak a rókák és a farkasok. Őket követték a

lomhább medvék és bikák. Nemsokára rengeteg állat lepte el a tisztást. A fölvert jószágok egyetlen csordába tömörültek közepén. Amikor a vadászok föltűntek a tölgyek alatt, a csinnadratta elhallgatott. Nesztelenül lépnek ki a lombok alól, megállnak. A vadak is mozdulatlanra dermednek a tisztás közepén. Csak az éji szellő susog a fák közt, meg egy-egy pottyanást hallani: bizonyára a holdistennő könnyei hullanak a levelekre. A fáklyások lassan megindulnak, kimért léptekkel, villogó szemekkel, tobozos botjukat előrszegezve. A vadak között mocorgás támad, futó nyugtalanság, sima, fényes bundájukon meg-megvillan a holdsugár vagy a közelgő zsarátnokok lángja. Ekkor fülsiketítően felsikolt egy síp, és a nők rohanni kezdenek az állatok felé. A vadak pánikba esnek, mert mindenünnen körül vannak zárva, egymást tapossák, a medvék fenyegetőleg két lábra állnak, a bikák kaparnak mellső lábukkal, fejüket támadásra készen lehajtják, és jobbra-balra ingatják, farkukkal – az ismeretlentől való rettegés jeleként – hevesen csapkodnak. Mihelyt a nők a vadakhoz érnek, azonnal rátámadnak az állatokra: egy meglett asszony elbánik egy medvével, két kislány szarvánál fogva a földre kényszerít egy bikát, a farkasokról már nem is beszélve: egy agg anyóka fél kézzel, a hátsó lábainál megragadja a toportyánt, meglóbálja és a földhöz vágja, hogy csak úgy nyekken. A döglött jószágokat ott helyben, pusztá kézzel megnyúzzák, majd nekik esnek, és foggal-körömmel marcangolni kezdik, s úgy nyersen falják, az állukról a szabadon ringó mellük közé vér csurog, a tekintetük tüzel. A még védekező és haldokló állatok bőgését, ordítását, hörgését élesen visszaveri a völgykatlant beborító erdőség tömör lombfala és fölülről az éj csillagpettyes, vastag takarója. Hamar vége az egyenlőtlen küzdelemnek, az utolsó üvöltés árva szellemként kóvályog a vérben úszó csatatér fölött.

Aztán újra a magasba emelkedik az irdatlan phallosz, felrikolt a zene, s a niszüroszi lányok, asszonyok, a szende szüzek, a családi tűz őrzői, az odaadó családanyák őrjöngve ropni kezdik a táncot a vértó körül, s teli torokból zengik valami Basszareusz dicsőségét...

Miután Bakle, beszámolóját félbehagyva, állát mellére ejtve elaludt, felmentem a szobámba. Az asztalon álló mécsesből tüzet lopva meggyújtottam a gerendamennyezetről lógó két olajlámpát: délután úgy letaglózott a fáradtság, hogy körül sem néztem a helyiségben. A cápabőr-hengert is csak letettem az asztalra, ki sem nyitottam, hogy megnézzem, száraz maradt-e a papirusztekercs. Most reszkető kézzel vettem ki a sárga papiruszt, és nagy kő esett le a szívemről, amikor az olajlámpák alatt láttam, hogy nem mosódtak el a tintarajzok.

Fülledt volt a levegő, kitártam az ablaktáblákat. Az én szobám is a kikötőre nézett, s leültem a széles párkányra hűsölni kicsit. A part közelében egyetlen halászbárka ringatózott, lámpája ütemesen ingott jobbra-balra a hullámverésben. Fénykörében láttam, hogy a tengerről sós páratömegek tódulnak a szárazföld felé; majdnem tökéletes szélcsönd volt, de a délelőtti vihar távoli emlékeként egy láb magas hullámok nyaldosták a sziklákat. Régóta járom a tengert, de valahány helyen kikötök, a hullámok mindenütt a part felé görögnek. Mintha a szelek szüntelenül a mindenkori tengeri irányjelző pontok, a szigetek felé fújnának... A bárkán kialszik a lámpa: vagy nyugovóra tért a halász, vagy a szellő fújta el a pislá lángot.

És megint, megint az a fény...

Vak, aki azt hiszi, hogy a tenger éjjel teljesen sötét. De finom fényei csak akkor sejlének föl, ha a hold alászáll a holtak birodalmába. Ilyenkor, ha csak egyetlen csillag is ragyog az égen, a tenger már nem teljesen fekete. Szülővárosom egyik öreg bölcsétől hallottam, hogy a holtak lelkei a csillagokba költöznek, s addig maradnak ott, amíg itt a földön még van legalább egyetlen élő ember, aki őrzi emléküket. Ha már senki nincsen, a csillag lehull a tengerbe, de nem huny ki – nem oltja ki a víz, olyanná lesz, mint hamu alatt a parázs: fölizzik a tenger fenekén, ha olyan halottra emlékeznek az élők, akinek csillaga még fennen ragyog, s aki szerette őt. Ezért van hát, hogy ha egy csillag is van az égen, a tenger mélye halványan dereng...

Most azonban nem élvezhettem a hit és a természet e csodáját, amely mindig erőt szokott adni számomra, hogy elviseljem a magányt; jobbról fáklyás menet vonult a néma város piacterére, ahonnan aztán a lángok sugárszerűen szétszéledtek Niszürosz minden utcájába.

A dús éjjeli levegőtől a fejem elnehezült, s rájöttem, milyen régen volt már, mikor e mozgalmas napra serkentem. Ahogy fordultam el az ablaktól, az egyik sarokban, ahol tömörre sűrűsödött a homály, észrevettem egy furcsa, díszes vízórát. Világoszöld üvegből készült, s leginkább valami különös szobanövényhez hasonlított. Igazi műremek volt, számtalan – ránézésre áttekinthetetlen, de *láthatóan* tökéletesen megtervezett – kiöblösödésen, elvékonyodáson, csövön, kanyarulaton vezetett a víz útja a legalul terpeszkedő széles, lapos üvegtartályba. Ahogy elnéztem, milyen nehéz utat kell befolytania a víznek egyetlen nap alatt, míg a labirintusban a klepszüdra alá jár, eltűnöktem, nem ilyen-é az ember élete is: ez is ugyanolyan kacskaringós, s az istenek által ennek is kimért ideje van, amely vissza nem fordítható. Mint hírlik, a gyermek Héphaisztosz volt az, aki az Etna gyomrában lévő kis hutájában az első klepszüdrát kifújta, s az olyan csodálatos szerkezet volt, hogy miután lefolyt a víz az alá, s feje állították, egyszeriben megfordult az idő is: a napisten visszafordította szekerét az égen, s paripái kelet felé ügettek az éter irdatlan országútján. Héphaisztosz önfeledten játszadozott egy darabig, mígnem a paripák megzavarodva vágattak összevissza az ég boltozatján, majdnem megbokrosodtak, s ekkor Zeus megelégette az isteni rend fölborítását, hiszen így az égiek minden tekintélyüket elveszítenék a földi halandók előtt, úgyhogy villámával lesújtott a mókás szerkezetre, fiacskáját pedig megfedte, hogy foglalkozzék ártatlanabb dolgokkal, s ilyen szerkentyűt többé ne merészellen alkotni.

Nagyon vonzott már az ablak melletti sarokban, a vízórával átellenben álló széles nyoszolya. Nem volt kedvem bíbelődni a khitónom két vállcsatjával, ehelyett keresztben megfogtam az alját, hogy áthúzzam a fejemen. Egy khitónak vagy bármely más ruhadarabnak a fejen való átbújtatása ösztönszerű, begyakorolt mozdulatsor, mégis, arra a rövid időre, amíg lezajlik, teljesen leköti a figyelmünket, úgyhogy szinte azonossá válunk magával a művelettel, a külvilág eseményeivel szemben pedig védtelenné, már csak azért is, mert nem látunk semmit. Ha ilyenkor föltartott kezünk beleütközik egy olajlámpába, mi több, az égő olaj még ki is loccsan belőle, az páni rémülettel tölt el bennünket: mintha gonosz hatalmak avatkoznának az életünkbe.

Amikor jobbam beleütközött a lámpába, a szerencsétlenség ezúttal is teljesen készületlenül ért. A kilöttyenő olajból jutott az alkaromra, a combomra meg a kőpadlóra is. Felszisszentem a fájdalomtól – s alighanem egy szitkot is elmorzsolhattam; nagyon remélem, nem valamelyik főisten nevét vettem hiába a számra. A padlóra fröccsent égő olaj olyan volt, mint egy alattomosan tekergő lángkígyó. Tűzhátát hol itt, hol ott púposította föl egy pillanatra. Sokat próbált, érzéketlen talpammal eltapostam a fenyegető férget. Ekkor a tenger felől föltámadhatott a szél, mert az asztalon égő mécses pislogni kezdett, majd nagy lobbanással kialudt. A szobámban már csak a mennyezetről lógó másik olajlámpa égett, melynek hitvány fénye képtelen volt eloszlatni a homályt, s fűzfavesszőként hajladozó lángnyelvével csak a tárgyak körvonalait és árnyékát tette még képlékenyebbé.

Úgyhogy amikor szobám nyitva felejtett ajtajában valami világos árnyat láttam megjelenni, először azt hittem, a láng játszik csalóka játékot velem. Aztán a fehér árny kilépett a folyosó falából, és a szobába libbent, s pár lépésnyire az ajtótól megállt. A drapéria redőit nem borzolta tovább a szél, s a ráncok ernyedten pihentek egy emberi test láthatatlan idomain. Csak két sötét folt nyújtott támpontot: a derékmagasságban összekulcsolt kezek és a derengő arcot övező hullámos fekete hajzuhatag. A jelenés láttán elfelejtettem fájdalmamat, ám a szánszálmasan imbolygó láng fénykörébe lépő alak rögtön emlékeztetett rá:

– Mi a baj? – kérdezte, majd magyarázatképpen hozzátette: – Alina vagyok.

Alina, Alina... Bakle lánya... no, meg azé a kígyóé. Csodás kevercse volt az akháj és a türszénosz fajnak. Bronz bőrszínét, lágy ívű, de érzékeny vastag száját, hatalmas, a külső sarkoknál egy csöppet fölfelé hajló mandulaszemeit apjától örökölte, abban viszont Gorgófürtű anyjára ütött, hogy sötét lobogású szemei kissé közel ültek egymáshoz; ámde ami szülőjénél a természet gonoszoktól túlzása volt, az őt – ha lehet – még bájosabbá tette. Ahogy fejét egy pillanatra oldalt, a vízóra irányába fordította, megállapíthattam azt is, hogy kecsesen kicsipkézett füle és a legszabályosabb görög orra van, korántsem olyan nevetségesen apró, mint az anyjáé. Pihés, gömbölyded kis állat legszívesebben a tenyerembe fogtam volna, mint egy védtelen, ma született, összegömbölyödve alvó kiscicát. Még közelebb jött, ott állott előttem.

– Leöntöttem magamat olajjal – mondtam, s a karomra meg a combomra mutattam. Láthatta, hol pirult ki a bőr – hajolt a karom felé, én meg följebb emeltem neki, mígnem ajka összeért az érzékeny bőrrel. A legtermészetesebb módon megnyalta bíborszín nyelvével, majd száját csücsörítve finoman fújogatta. Közben a fehér lepel, mivel jobbájával elengedte, bal vállán meglazult, s nesztelenül lecsusszant a derekáig, feltárva csúcsos, fölfelé tekintő mellecskéjét. Önkéntelenül a lepel felé kaptam, de elkéstem, ehelyett a kezemet az állánál semmivel sem kevésbé gömbölyű vállára tettem. Alina néhányszor megismételte a hűtési műveletet, aztán fölállt, közvetlenül előttem. A kezem továbbra is a vállán nyugtattam, melle egyre inkább nekem nyomódott, bimbója makacsul ágaskodott, nem volt hajlandó belesimulni a nagy, barna udvarba összeérő testünk közösen termelt melegétől. Belenézett a szemembe, már amennyire nézhetett, mivelhogy a szemeim mélyen ülnek, s pontosan a lámpa alatt álltam. Nemigen láthatott a két üreg mélyére, az ő tekintete viszont annál árulkodóbb volt; két óriási szeme most két kicsi ablakká változott, amely egy napfényes tájra nyílt: egy virágos mezőn mindenféle szelíd vad vonult el: medve, farkas, tigris, szarvas s végül egy pettyes kicsi őz is. Miután az állatok eltűntek, Alina szemébe visszatért a sötét lobogás; ha létezik fekete tűz, akkor az ő szeme ettől ragyogott.

Aztán hozzálátott a második égésnyom gyógyításához – térdre ereszkedett. A válla már túl mélyen volt, kezem a fejére tettem, és cirógatni kezdtem selymes ébenfekete haját.

Nála nem volt tobozhegyű thürszosz, mint Bakle álmában az asszonyoknál, mégis csodákat művelt. Közben figyeltem, milyen mélyen húzódik homlokán a haj határvonala: a gondolatok izzása nem perzselte magasra a haját. Fölállt, és ringó léptekkel odament a hét-nyolc lábnyira lévő faragott nyoszolyához; a gyér fényben sejteni lehetett csak, ahogy gömbölyű farpofái lágyan össze-összeverődnek a puhán rájuk omló lepel alatt. Félúton a lepel hirtelen lehullott róla, s úgy ült le a szarvasbőrrel leterített fekhelyre, ahogyan az a sárkánykígyó a világra hozta. Az én ágyékkötőm is már rég leoldódott, hisz kővé dermedten, mozdulatlanul állottam ott, akár egy útszéli herma. Csak az olajlámpa álmatag lángja világított már, de a szívemben fellobbanó tűz elég fényes volt ahhoz, hogy jól lássam Alinát, aki most végignyúlt a nyoszolyán, fél lábát lent hagyva a padlón, hosszú haját szétterítve az ágy végében.

– Fáj még? – susogta, s én először azt sem tudtam, miről beszél. Nem is kérdés volt ez, hanem valami egészen más: a határozatlanul lebegő két szó a végtelenbe enyészett, de én úgy éreztem, egy rabszolgahajcsár sem tudna ennél nyomatékosabb parancsot kiadni, még korbáccsal sem.

A szájának vér-, bor-, méz-, tej- és fiatalságíze volt, a szűzi üdeség, a várakozásteli izgalom és a beavatásos mindentudás keverékzamatata...

Derengő tenger és lélegző csillagok közt szárnyaltunk az éjfekete léghöz, mellettünk tigrisek, nyulak, farkasok, bárányok repültek, vágattak, bukfenceztek és szökelltek, elnyargaltunk a föld széléig, aztán föl, Thrákia fehér esővel borított hegyormai fölé, onnan le

Lübia homokbirodalmába – ekkorra már verőfényes nappal lett –, majd keletnek a Nílus méregzöld-mélykék csíkján át Marduk földjére, aztán visszafordultunk, és mint halászsas lebuhtunk a tenger fenekére megkeresni a vörös aranyfényben nyugvó emlékezet-csillagokat, amelyeknek roppant ércömegei egy-egy halk égi üzenetre fehérén fölizzottak, s közben mindvégig az Ókeanosznak a Káoszból jövő és a Káoszba tartó végtelen hullámmása járta át súlytalan testünket, majd fickándva kivágódtunk a sístergő habokból, és szólni sem bírtunk a gyönyörtől, mert részegek voltunk a tengermélytől, mert repülőhalak voltunk, s mert friss széna-, olajfa- és magnóliaillat csapta meg az orrunk, majd végül a tenger fenekén fölrobbant egy emlékezet-csillag, s miriádnyi – a látható világ kicsinyített mását magában foglaló, folyékony gyémántnak tetsző – reszkető vízgömb szóródott szerteszt Poszeidón tágas birodalmában.

Bágyadtan pihentünk egy darabig, Alina fölhevült teste fényes volt a finom olajtól és a verejtéktől. A lámpa egyre gyatrábban világított – odakünn a hajnal jelezte jöttét. A világ e legcsöndesebb órájában a klepszüdra kottyant egyet-kettőt, mintegy emlékeztetve arra, hogy az idő komótosan halad a maga útján: valahol napkeleten Hélios irtatlan paripái már nyugtalanul nyerítnek és toporzékolnak színarany istállójukban.

– Ki vagy? – szegezte nekem váratlanul a kérdést. – Valahogy olyan titokzatos vagy – mondta, majd gyöngyöző kacajjal, amely fehér éket hasított a félhomályba, hozzátette: – Még a nevedet sem tudom.

– Téleiosznak hívnak, és kalmár vagyok. Anatóliából csemegeborokat szállítottam Knósszoszba, de zátonyra futott a hajóm, társaimmal együtt delfinek hoztak ki a partra. Találkoztunk atyáddal, ő hívott bennünket ide.

– És hol a hazád?

– A tenger a hazám Egyiptomtól Thrákiáig, Lüdiától Itáliáig. Ha viszont azt kérded, hol lakom, azt mondhatom, hogy ha éppen nem a hajómon, akkor vagy a szmürnai, vagy a knósszoszi, vagy a thérai házamban. Ha ellenben arra vagy kíváncsi, hogy hol születtem, akkor a válaszem: Théra szigetén, amelyet Kallisztének – a „legszebb”-nek – is mondanak. Ott nevelkedtem, mielőtt tengerre szálltam volna, hogy hosszú időre odahagyjam.

– Mesélj róla valami – kérlelt ábrándosan Alina –, milyen az a föld, ahol ilyen kortalan emberek teremnek. Harminctól ötvenig bármennyinek nézhetnélek. A szép göndör szakállad eltakarja az arcvonásaidat, és a szemed sem segít: hol egy ártatlan gyermek, hol egy bölcs néz ki rajta.

– A kettő egy és ugyanaz... Ami Kallisztét illeti, ez a legszabályosabb kör alakú sziget, amit csak ismerek: ezért Sztrongülének is hívják, de nincs annyi név, amely híven kifejezheti szépségét. A közepén hatalmas tűzhányó magasodik, amely most viszonylag nyugalomban van, bár az utóbbi időben megint pöfékelni kezdett. Rendkívül termékeny föld, minden megterem rajta, ami kell. Ha röviden akarnám jellemezni neked, azt mondhatnám, Kalliszté az a hely, ahol több a számár, mint az ember, több a bor, mint a víz, és több a templom, mint a ház...

Alina behunyt szemmel figyelt, dús szájának szöglete alig észrevehetően mosolyra görbedt, majd pajkos nyelvvel megnyalta kiszáradt felsőajkát. Lecsókoltam róla a nedvességet, és folytattam.

– Azért kevés a víz, mert igen kevés eső esik, úgy hozunk hajóval a távolabbi szigetekről. A szőlőtőkék a földön tekeregnek, mint a viperák, s éppen mert kevés a víz, a tőkék leve oly sűrű, akár a frissen sajtolt olívaolaj, de ha...

– És hogyhogy több a templom, mint a ház? – kíváncsiskodott; a borkérdés nem nagyon izgatta.

– Tudod, nálunk igen gazdagok az emberek, ezért minden család megengedheti magának, hogy a városok fölötti magaslatokon önálló kis szentélyt emeljen. Ezek a kis építmények szinte mind egyformák – ellentétben a lakóházakkal, amelyek mind a formát, mind a belső elrendezést és a díszítést illetően rendkívül nagy változatosságot mutatnak. Minden szentély szabályos nyolcszög alaprajzú, s egy kék színű, félgömb alakú tető ékíti. Verőfényes napokon gyakran előfordul, hogy az égnek és a tengernek pontosan olyan színe van, mint ezeknek a szentélytetőknek – a természet színei ilyenkor egybeolvadnak a thériaiak teremtett világának e kis darabkájával, s olybá tűnik, mintha nem is volna tető ezeken az épületeken, illetve mintha a tető egyé válnék az ég végtelen kékjével, mintha törekvésünket az istenek felé nem akadályozná semmi... Nekem azonban más módszerem is van arra, hogy az isteneket megközelítem...

Alina szeme fölcsillant erre a bejelentésre, amellyel finoman az ő éjszakai kiruccanására is emlékeztettem.

– Most fölolvassok neked valamit, amit én írtam, mert tudod, amikor a hajón épp nincsen semmi dolgom, vagy valamelyik házamban megpihenek egy hosszú út után, történetek írásával múlatom az időt – mondtam, s elővettem a papiruszt a cápabőr-hengerből. Meggyújtottam az asztali mécseset és a lámpát, amelyből rám loccsant az olaj, letelepedtem az asztalhoz, kiterítettem a tekercset, a négy szélére különböző nehezekeket tettem, s Alina érdeklődő tekintetétől kísérve belevágtam.

„A világoszöld angyalcápabőr-henger ott ringatózott a vörösborral elegy tengervíz színén, a hajó gyomrában.

Mikor lementem a raktérbe, már nyakig ért a víz, és alig láttam a félhomályban. Ám éppen akkor, amikor leértem, a kis egyvitorlás görbe járművem az oldalára billent az alattomos sziklán, ahol léket kapott, s a most rézsútosan fölém magasodó csapóajtón át vigasztalan szürke fény hatolt a raktérbe...”

Olvasás közben időnként föl-fölpillantottam Alinára, le akartam mérni a hatást, elvégre nem holmi hajónaplóról volt szó. A viharjelenetnél fázósan magára húzta az együttlétünk során összerugdalt szarvasbőr takarót, és lélegzet-visszafojtva, tágra meredt szemmel figyelt; a delfinek közbelépésénél megkönnyebbült sóhaj szakadt ki a melléből, és mosolyra húzódott a szája; amikor Baklénak a korcsmából való dicstelen távozása került sorra, kuncogott, és álkomolyan csóválta a fejét; a bordélyjelenetnél viszont a legőszintébb utálat tükröződött az arcán.

Aztán eljutottam ahhoz a részhez, hogy Bakle megy föl a hegyre az asszonysereglet után, meglesni őket különös szertartásuk közepette. Bakle még csak a feketeséggel hadakozott, ám Alina, rettenettel eltelve, máris közbevágtott: – Nem lett volna szabad utánuk erednie!

– Várd ki a végét – csitítottam, mire elhallgatott. Amikor az odafönt történetekről kezdtem olvasni, heves mozdulattal hasra vágódott, fejét belefúrta a gombóccá gyúrt khitónomba, s olykor-olykor megremegett a teste, rázkódott, de egy szóval sem mondta, hogy hagyjam abba.

Amikor Bakle álmának végén fölült, ábrázata derűs volt, mintha a hallottak során megkönnyebbült volna, mintha levetette volna a válláról a titok súlyos terhét. Ahogy aztán a tengerrel és a csillagokkal kapcsolatos merengéseimet hallgatta, az arca ismét ábrándos kifejezést öltött, úgy láttam, megszállta valami belső nyugalom – mint aki olyasmit hall, ami lelke legmélyéből szól. Végül eljutottam a vetkőzéshez, az olaj kiloccsantásához, a következő mondatokhoz:

„Úgyhogy amikor szobám nyitva felejtett ajtajában valami világos árnyat láttam megjelenni, először azt hittem, a láng játszik csalóka játékot velem. Aztán a fehér árny kilépett a folyosó falából, a szobába libbent, s pár lépésnyire az ajtótól megállt. A drapéria redőit nem borzolta tovább a szél, s a ráncok ernyedten pihentek egy emberi test láthatatlan idomain. Csak két

sötét folt nyújtott támpontot: a derékmagasságban összekulcsolt kezek és a derengő arcot övező hullámos, fekete hajzuhatang. A jelenés láttán elfelejtettem fájdalmamat, ám a szájalmasan imbolygó láng fénykörébe lépő alak rögtön emlékeztetett rá:

– Mi baj? – kérdezte, majd magyarázatképpen hozzátette: – Alina vagyok...”

Alinában ekkor kezdett fölsejleni a felismerés:

– De te ezt mikor írtad meg, Téleiosz?! Hiszen utána hűtöttem a sebeidet, aztán meg...

– Egyetlenem! Én ezt, amit most fölolvassok neked, vagy egy hete befejeztem, azzal együtt, ami még ez után következik. Ez egy kitalált történet, az én agyam szüleménye, amit a hajón vettem papiruszra, és...

– Jós vagy te? Csak a jósok meg az istenek tudják előre, mit hoz a jövő.

– Alinám, én burokbán születtem, és akik burokbán születnek, azok másoknál sokkal érzékenyebbek. A szüleim, amikor felismerték ezt a különleges tulajdonságomat, elküldtek Egyiptomba, s a szaiszi papok gondjaira bíztak, faragnának belőlem igazi jóst. Tíz évig tanultam náluk, és fejlesztettem képességeimet jó tanítvány módjára, amikor rájöttem, hogy ez az intézményes képzés nem nekem való. Elzárva a világtól, különféle füvek és gázok, valamint az istenek családfájának tanulmányozásába merülve az oszloperdős templomok félhomályos zugaiban nyílt terekről, vágató felhőkről, sós illatú végtelenségről, kalandokról ábrándoztam, Théra köves kaptatóiról, a hirtelen az ember szeme elé táruló szédítő távlatokról, a mézédés borok zamatáról, a kecses madarakat formázó meg a csöcsös ivókancsókról, a szülőházam falait elborító festményekről, amelyeken zergék és kék majmok szökellnek a sziklákon, akrobatikus fecskék röpködnek, a knósszoszi palota fölfelé vastagodó, emberléptékű piros oszlopairól, a vakítóan fehér labirintusról... és rólad. Aztán amikor szabadultam, csak körbe kellett pillantanom a világban, bele kellett nézнем egy vén pásztor ráncoktól barázdált arcába, meg kellett csókolnom egy lányt, végig kellett nézнем egy véres naplementét, és máris többet tanultam, mint az azt megelőző tíz esztendő alatt együttvéve... Akarod hallani a történet folytatását?

Nem akarta. – Isten őrizz! – mondta. Viszont egy kis köntörfalazás után kibökte, hogy a történetben mindazonáltal szeretne benne maradni.